

Handlingsplan mot våld i nära relationer

Antagen av Socialnämnden 2012-12-19 § 170

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Innehåll

Inledning	2
Vad är våld i nära relationer?	2
Våldets olika uttrycksformer	2
Lagstiftning och andra styrande dokument	3
Särskilt utsatta eller sårbara grupper	4
Organisation för Socialnämndens verksamheter i Vaggeryds kommun	6
Utbildning och kompetens.....	7
Mål för arbetet	7
Kunskapsmaterial	10
Skyddsboende	10
Ekonomi.....	11
Rutiner	11
Barnperspektiv.....	12
Behandling/ Stödsamtal.....	12
Kvalitetssäkring av nämndens verksamhet	13

Inledning

Våld i nära relationer är ett allvarligt brott, ett stort samhällsproblem och en viktig folkhälsofråga. Våldet medför stora individuella konsekvenser och höga kostnader för samhället.

Ansvarig för våldet är alltid den som utövar det. Våldet är ett hinder för de utsattas säkerhet och rättstrygghet.

Handlingsplanens grundvärdering är att det är samhällets ansvar att skydda våldsutsatta kvinnor, män och barn, att insatser behövs för samtliga inblandade parter samt att samverkan är nödvändig. Med de insatser som föreslås i denna plan och som kopplas samman med insatser från andra myndigheter och frivilliga krafter kan de som utsätts för våld av en närstående få hjälp och stöd. Härigenom kan många steg tas för att förebygga och beivra våld.

Syftet med denna handlingsplan är att säkerställa kvaliteten för socialtjänstens stöd och hjälp till vuxna och barn som utsätts för våld i nära relationer

Vad är våld i nära relationer?

Våld i nära relationer innefattar mäns våld mot kvinnor, kvinnors våld mot män, hedersrelaterat våld, vuxnas våld mot barn, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål så kallad trafficking.

Med att barn bevittnat våld av eller emot en närstående vuxen avses uttrycket att barnet hört eller sett den brottsliga gärningen begås.

För att förebygga och upptäcka våld samt för att ge ett heltäckande stöd till en våldsutsatt person och barn som bevittnat våld, behöver socialtjänsten även ta hänsyn till och beakta kränkningar som inte är brott.

Våld mot kvinnor eller män av någon närstående kan utgöra mönster av olika slags upprepade övergrepp under lång tid. Den som är utsatt försätts i en beroendeställning till gärningspersonen som ofta intensifierar våldet då den andre försöker lämna förhållandet. Beroendet till våldsverkaren är ofta stort och den våldsutsatte är ofta osäker på hur hon/han ska klara sig på egen hand. Vid uppbrott är osäkerheten stor, många personer går tillbaka till förhållandet flera gånger innan uppbrottet blir definitivt. Ibland kan det vara rädsla som försvårar separationen, kanske dödshot eller det kan ha förekommit hot om att ta barnen.

Våldets olika uttrycksformer

Med våld eller övergrepp av närstående avses i detta sammanhang systematisk misshandel eller andra övergrepp. Våld kan ta sig olika uttryck.

Fysiskt våld: Knuffar, örfilar, luggningar, skakningar, sparkar, knytnävslag och stryptag mm.

Psykiskt våld: Kränkningar, hot, förlöjligande och/eller begränsningar av livsutrymmet.

Sexuellt våld: Innefattar alla sexuella handlingar som inte känns bra för partnern. Många personer går med på/ lockas med sex för att lugna sin partner eller för att få stopp på våldet.

Materiellt våld: Då en person förstör ägodelar eller slår sönder föremål (tex. kastar porslin, slår i väggar, förstör mobiltelefonen) i syfte att skrämma och begränsa sin partner.

Ekonomiskt våld: Då endast en person i förhållandet har ekonomisk kontroll. Till exempel portionerar ut pengar, har ensam tillgång till bankkonton osv.

Latent våld: Att leva i en ständig beredskap på att något hemskt kan hända.

Lagstiftning och andra styrande dokument

Flertalet lagar och styrande dokument påverkar arbetet mot våld i nära relationer här är några av det viktigaste.

I socialtjänstens portalparagraf(SoL 1 kap, 1 §) framgår att samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

1. ekonomiska och sociala trygghet
2. jämlikhet i levnadsvillkor
3. aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet

I SoL 5 kap 11 § framgår att till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden skall också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp. *Lag (2007:225)*

I SoL 3 kap 3 § tydliggörs att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet samt att kvaliteten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. Enligt socialstyrelsen ska personal som är verksamma inom området ha lämplig utbildning och erfarenhet, teoretiska kunskaper samt regelbunden kompetensutveckling inom området.

Socialstyrelsen publicerade 2011 en handbok för socialtjänstens arbete gällande våld i nära relationer. Bokens titel är "VÅLD, handbok om socialnämndens ansvar för våldutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Socialstyrelsen anser att nedan punkter åligger på

socialtjänsten att göra inom området som rör våldsutsatta familjer. Punkterna kan sammanställas i en handlingsplan som ska följas upp och utvärderas:

- Fastställa uppföljningsbara mål.
- Beskriva hur grupper och enskilda ska informeras om verksamheten.
- Regelbundet kartlägga omfattningen av våld/övergrepp mot kvinnor samt barn som bevittnat våld mot närstående.
- Analysera hur de sociala tjänsterna svarar mot behoven hos grupper och enskilda.
- Fastställa vilka områden det finns behov av samverkan
- Beskriva hur skyddade personuppgifter ska hanteras
- Redogöra för ansvaret för kontroll och uppföljning av verksamhet som nämnden lämnat över ansvaret för genomförande enligt socialtjänstlagen.
- Redovisa hur uppföljning och utvärdering bör göras.

Särskilt utsatta eller sårbara grupper

Det är viktigt att alla kvinnor och män som utsätts för hot eller våld i nära relationer, oavsett livssituation, får det stöd och den hjälp de behöver. Vissa grupper är särskilt utsatta eller sårbara, eller har en problematik som skiljer sig från övriga.

Kvinnor med missbruksproblem

Kvinnor med missbruksproblem uttalas vara en av de mest utsatta grupperna för våld, och man talar om en dubbel utsatthet – dels som kvinna och dels som missbrukare. Även barn som lever i familjer med missbruk är särskilt utsatta. Kvinnor med missbruksproblem kan finnas i alla samhällsklasser och såväl alkohol som narkotika och läkemedel missbrukas. Kvinnorna kan ha svårare för att få hjälp och stöd jämfört med andra våldsutsatta kvinnor, och det finns risk för att våldet negligeras och osynliggöra, framför allt utifrån att det hamnar i skuggan av missbruket och inte ses som ett kvinnofridsbrott.

Våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem skiljer sig generellt inte från andra våldsutsatta kvinnor när det gäller reaktioner och strategier mot våldet.

Kvinnor med missbruksproblematik är ofta mer tillgängliga för förövare av hot och våld än andra våldsutsatta kvinnor på grund av sitt beroende. Samtidigt har denna grupp ingenstans att ta vägen och ses inte som brottsoffer i första hand, ofta är de inte välkomna till kvinnojourer pga. missbruk. Samhällets syn på dessa kvinnor är ofta att en missbrukande kvinna ses som ”knarkare”, inte som misshandlad. Det är inte ovanligt att kvinnorna själva har denna syn och betraktar våldet de utsatts för som ett ”normalt” inslag i missbrukarmiljöer.

Kvinnan kan exempelvis undvika att söka hjälp av rädsla för att missbruket ska upptäckas, vilket är en situation som mannen kan utnyttja för att få kvinnan att stanna kvar i relationen. Det finns få skyddade boenden för missbrukande kvinnor.

Kvinnor med utländsk bakgrund

Det är en förhållandevis stor andel kvinnor med utländsk bakgrund som söker sig till landets kvinnojourer. Det behöver dock inte innebära att dessa kvinnor blir utsatta för våld i högre utsträckning, utan kan vara ett resultat av att de inte har samma sociala nätverk som kvinnor med svensk bakgrund. Jämförelsevis är det fler med svensk bakgrund som söker till de öppna

mottagningarna för råd och stöd. Forskning pekar på faran att fokusera på kulturella förklaringar till våldet. Men dessa kvinnor kan ha särskilda behov av stöd och hjälp från myndigheter. Kvinnor med utländsk bakgrund som inte behärskar svenska språket kan behöva mer praktisk hjälp. Om tolk behöver användas bör detta vara en telefontolk. Lämna inte ut den våldsutsattas uppgifter, låt istället honom/henne avgöra om han/hon känner igen tolkens namn.

Kvinnor som kommer till Sverige som flyktingar, eller för att gifta sig med en svensk medborgare kan också utsättas för våld. Dessa kvinnor törs sällan anmäla förövaren av rädsla för att inte få stanna i landet.

Människor med funktionshinder

Funktionshindret kan ha betydelse för orsak till våld samt betydelse för upprättelsen efter. Även om våldsutövaren i de flesta fall när det gäller funktionshindrade är en närstående, kan det också vara andra anhöriga samt professionella.

Förutom att dessa personer utsätts för samma typer av våld som andra kan utsättas för, tar övergreppen mot personer med funktionshinder delvis sig också andra uttryck. Det kan handla om medveten felmedicinering eller underlåtenhet att vårda, att förövaren drar undan rullstolen, att någon ställer fram andra livsmedel än de förväntade till en synskadad.

Enligt forskning är psykologiska övergrepp vanligast, trakasserier och förlöjligande och centralt är framför allt den beroendeställning som denna grupp kan ha. Utöver beroendeställningen finns också risk för att denna grupp kan vara mycket isolerade och utan socialt nätverk.

Svårigheter finns också när det gäller skyddat boende. Ett boende på exempelvis Kvinnojourer baseras på att man kan klara sig själv och därtill finns kanske inte heller någon kompetens eller möjlighet att bemöta och hjälpa kvinnor med psykiskt eller fysiskt funktionshinder.

Äldre

Att en äldre person har blivit utsatt för fysiskt våld kan vara svårt att fastställa. Skadorna kan tolkas som åldersrelaterade och vid demens kan det vara svårt för den enskilde att själv berätta om sitt tillstånd. Det blir kanske inte heller lättare om denne utsätts för aggressioner, övergrepp och våld. Riskerna för våld kan öka om den ena parten utvecklar en demenssjukdom. Förändringar i samband med pensionering kan också rubba parets invanda mönster. Med åldern blir den fysiska förmågan nedsatt. Det innebär svårigheter att snabbt komma undan eller försvara sig. Faktorer som svagt socialt nätverk, beroendeställning till gärningsmannen, starka skam- och skuldkänslor påverkar anmälningsbenägenheten. När det gäller övergrepp inom vård och omsorg är funktionshindrade och personer med olika demenssjukdomar överrepresenterade.

Ungdomar

Flickor, men även pojkar, som söker kontakter på nätet och som vid möten med äldre pojkar eller män kan bli utsatta för sexuella övergrepp eller misshandel.

Flickor med osynliga funktionshinder, t ex lindrig utvecklingsstörning, som kan vara på en låg mognadsnivå kan vara extra utsatta.

Hedersrelaterat våld

Personer som lever i starkt patriarkala familjestrukturer kan utsättas för s.k. hedersrelaterat våld. Det är när kvinnan genom sina handlingar eller agerande kränker, enligt förövaren, hela familjens heder. Hedersrelaterat hot och våld skiljer sig inte ur ett rättsligt perspektiv jämfört med andra kränkningar. Det som särskilt måste beaktas vid hedersrelaterade brott är uppsåtet och den sociala kontrollen samt det tysta, påtvingade eller uttalade medgivande som påtryckargruppen kring förövaren ofta står för. Våldet är kollektivt planerat, kollektivt sanktionerat och ofta kollektivt utövat. Förövarna skyddas av kollektivet, vilket också leder till få anmälningar och åtal.

Det är särskilt viktigt att tänka på när kontakt ska tas med vårdnadshavare det gäller flickor eller pojkar under 18 år. Innan kontakt tas med vårdnadshavare måste en noggrann skyddsbedömning ha gjorts för flickan eller pojken. Ibland kan tillräckligt skydd garanteras endast genom ett omedelbart omhändertagande med stöd av LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga). Barnets vistelseadress kan behöva sekretessbeläggas.

Medverkan ska bistå med manualbaserad riskbedömningsmall vid misstanke om hedersrelaterade övergrepp.

(se även ”Våld och förtryck i hederns namn” Handbok för skolan och socialtjänsten i arbetet med hedersrelaterat våld.)

Gömnda eller papperslösa

Dessa personer saknar legal rätt att vistas i landet och riskerar att få lämna landet om de ger sig till känna. Detta innebär att de ofta inte ger sig tillkänna hos myndigheter eller ansöker om hjälp från socialtjänsten. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att dessa personer får skydd och det gäller även de som utsätts för hot eller våld av någon närstående eller för barn som bevittnat våld.

Organisation för Socialnämndens verksamheter i Vaggeryds kommun

Socialnämndens verksamheter är uppdelade i två förvaltningar, individ- och familjeomsorgsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) i Vaggeryds kommun ansvarar för hantering av ekonomiskt bistånd, missbruksproblematik samt social problematik avseende barn och unga. IFO har i samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen och landstinget ansvar för familjecentral och ungdomsmottagning.

Ansvaret som mottagningsfunktion ligger på arbetsgruppen som hanterar ekonomiskt bistånd. Samverkan internt inom individ- och familjeomsorgen innebär bland annat att det alltid ska finnas en barnhandläggare med om det finns barn i ärendet. Då ska också en utredning på barnet alltid inledas. Finns missbruk med i bilden finns oftast en missbrukshandläggare, detta bygger dock på individens egen vilja.

Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för äldreomsorg och funktionshinderomsorg.

Medverkan

Medverkan - Familjefrid i GGVV, en gemensam familjefridsverksamhet med Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner. Medverkan genomför stödsamtal för våldsutsatta, barn som bevittnat våld och förövare. Medverkan kan också bistå med bland annat riskbedömningar, konsultation och utbildning. Vid tillräckligt antal deltagare bedriver Medverkan stödgrupper för kvinnor, män och barn som bevittnat våld samt individuella barnsamtal enligt Trappanmodellen.

Medverkan leds av en styrgrupp bestående av GGVV-kommunernas IFO-chefer som sammanträder med personalen i Medverkan cirka fyra gånger per år.

Utbildning och kompetens

- Samtliga socialsekreterare vid IFO är socionomer. De tre behandlarna vid IFO:s öppenvård Familj- och ungdomsteamet är socionom, socialpedagog och undersköterska med vidareutbildningar. De anställda inom IFO har deltagit vid de utbildningstimmar som Medverkan erbjuder. Ekonomigruppen har även deltagit i utbildningsdag om hedersrelaterat våld. Kontaktpersonerna i Vaggeryds kommun har under flera års tid deltagit vid samverkansmötena mellan Medverkan, socialtjänsten i GGVV, polis, kvinnojourer och landsting som hålls 2 ggr/år. Dessa möten hålls av inbjudande verksamhet för att de olika yrkesgrupperna ska få insyn i varandras arbete. Ibland bjuds även någon utomstående föreläsare in och utbildar gruppen.
- Socialsekreterarna vid Myndighet barn och unga samt behandlare och fältsekreterare vid Familj- och ungdomsteamet har gått utbildning i Signs of safety. Signs of safety är en modell för att utreda och följa upp säkerhetsplanering för barn och unga som riskerar att fara illa.
- Alla som arbetar med direkt klientarbete samt ledningsgrupp har regelbunden extern handledning.
- Utbildningsplaner finns på verksamhetsnivå och individuell nivå.

Mål för arbetet

- De som utsätts för, bevittnar och utövar våld i nära relationer ska i samverkan med andra erbjudas skydd och stöd akut och vid behov över tid. Barns behov ska särskilt beaktas

Samverkansmål

- Socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer ska ske i samarbete med Medverkan-familjefrid i GGVV. Det åligger Medverkan och socialsekreterarna att samverka på bästa sätt för att ge klienten maximalt stöd. En gång per år utvärderas samarbetet muntligt. Medverkan sänder även ut en enkät om samarbetet en gång/år.
- Under 2013 ska det utformas rutiner och riktlinjer för hur samverkan med Medverkan och myndighetsutövningen ska se ut. Rutiner för hur bistånd, insatser och genomförandeplaner ska utformas och implementeras

- Styrgruppen bestående av IFO-cheferna i GGVV-kommunerna ska sammanträda minst 3 ggr/år för att möjliggöra att kommunerna håller en gemensam familjefridslinje.
- Socialtjänsten ska samverka med polis, landstinget, kommunens övriga förvaltningar, kvinnojourer samt med andra relevanta organisationer inom den frivilliga sektorn. Denna samverkan stimuleras genom de nätverksmöten som sker i GGVV-kommunerna en gång/halvår och som kontaktpersonerna ska delta i.
- Samverkan internt inom socialnämndens verksamheter ska ske vid behov, till exempel mellan personal inom IFO eller personal inom vård- och omsorgsförvaltningen och mellan förvaltningarna. Samarbetet utvärderas varje halvår där punkter enligt en checklista stäms av och resultatet dokumenteras. Områdeschef för ekonomiskt bistånd/missbruk ansvarar för detta i samverkan med områdeschef för barn och unga och verksamhetschef inom vård- och omsorgsförvaltningen.
- Under 2013 ska en plan tas fram för skyddsboende i GGVV-kommunerna.

Informationsmål

- Socialnämnden har ett särskilt ansvar för att enskilda, grupper och andra organisationer får information om problematiken ”våld i nära relationer” och om vilken hjälp som de utsatta kan få. Information ska finnas på kommunens hemsida. Informationen ska innehålla uppgifter om vart man kan vända sig för att få hjälp, med adresser och telefonnummer samt webbadresser. Det ska också finnas länkar till andra hemsidor som rör våld i nära relationer. Medverkan ansvarar för att uppdatera informationen om Medverkan. Områdeschef för ekonomiskt bistånd/missbruk ansvarar för att uppgifter på Vaggeryds kommuns hemsida uppdateras.
- Medverkan har ett särskilt ansvar för att sprida sina broschyrer på socialkontoren, vårdcentraler, kuratorer, polis mm.

Statistikmål

- Socialtjänsten i Vaggeryd ska föra statistik på antal våldsutsatta kvinnor, våldsutsatta män, barn som bevittnat våld, män som förövare och kvinnor som förövare. För att kunna jämföras med övrig statistik och undvika dubbla markeringar ska initialer och födelseår antecknas. Verksamhetschef vid vård- och omsorgsförvaltningen levererar sin förvaltnings statistik till områdeschef för ekonomiskt bistånd. Statistiken ska sammanställas efter varje års slut och redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsbokslutet.
- Statistik ska föras på hur många vuxna och hur många barn som genom socialtjänsten har placerats i skyddat boende och var. Statistiken ska sammanställas av områdeschef för ekonomiskt bistånd efter varje års slut och redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsbokslutet.

Kompetensmål

- All personal inom socialnämndens verksamhetsområden som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen ska ha teoretiska kunskaper inom området våld eller andra övergrepp av eller emot närstående samt förmågan att praktiskt tillämpa dessa kunskaper.
Detta ska ske genom inläsning av det kunskapsmaterial som finns på IFO-förvaltningen samt genom ett årligt utbildningstillfälle med Medverkan
- Ekonomigruppen, som har huvudansvaret för familjefrid, ska ha särskild kompetens i att hantera det akuta mottagandet och bedöma behovet av skydd och stöd för de personer som utsatts för hot eller våld i nära relation.
Denna kompetens ska ske genom inläsning av det kunskapsmaterial som finns förvaltningarna samt via Medverkans fortbildning för kontaktpersoner. Medverkan bjuder in till denna utbildning.
- Ekonomigruppen ska under 2013-2014 få grundläggande kunskaper om våldsprocesser.
- Länsstyrelsen planerar att driva kompetensutveckling under 2013 där man ska ta ett sammantaget grepp runt socialstyrelsens riktlinjer och föreskrifter. Detta ska handläggarna inom ekonomigruppen delta i.
- Ekonomigruppen ska under hösten 2012 genomgå utbildning i MI (Motiverande Intervju)
- Samtliga socialsekreterare inom myndighet barn och unga ska ha kompetens i att bedöma behovet av skydd och stöd för barn som bevittnat eller utsatts för våld. Detta ska säkras genom kontinuerlig kompetensutveckling vilket bevakas av områdeschef för barn- och unga.
- Samtliga socialsekreterare vid Myndighet barn och unga (MBU) ska ha kunskap om och kunna bedöma vilka insatser ett barn behöver som utsatts för eller bevittnat våld inom familjen. Denna kompetens ska säkras genom kontinuerlig kompetensutveckling och ska bevakas av områdeschef för barn- och unga
- Nyckelpersoner inom vård- och omsorg ska senast december 2013 ha utbildas i ämnet våld i nära relation.
- Nyanställda utbildas inom ämnet genom inläsning av det material som finns vid IFO-förvaltningen. Ekonomigruppen har ansvar för att gå igenom rutiner med den nyanställda.
- I de fall kurser och föreläsningstillfällen i ämnet våld i nära relation, hedersvåld eller våld i samkönade förhållanden erbjuds i kommunen eller närliggande kommuner deltar så många av de anställda som möjligt.
- Det är respektive områdeschefs ansvar att personalen fått kännedom om denna handlingsplan.

- Det är respektive områdeschefers ansvar att personalen känner till följande informationsmaterial:

Kunskapsmaterial

Följande broschyrer ska finnas tillgängliga för personal inom IFO och vård och omsorg.

- Socialtjänstens broschyr ”Har du blivit misshandlad, hotad, trakasserad av någon som står dig nära”.
- Våld – En handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.
- Medverkans broschyr som riktar sig till barn och ungdomar.
- Medverkans broschyr som riktar sig till män.
- Medverkans broschyr som riktar sig till kvinnor.
- I möte med barn som bevittnat våld- rutiner och riktlinjer. (Medverkan).
- I möte med våldsutsatta personer - rutiner och riktlinjer (Medverkan).
- ”Rutiner och riktlinjer för samverkan mellan socialtjänsterna i GGVV och Kvinnojourerna i Gislaved och Värnamo.”
- ”Våld och förtryck i hederns namn” Handbok för skolan och socialtjänsten i arbetet med hedersrelaterat våld.
- Våld i samkönade relationer – en kunskaps- och forskningsöversikt. Rapport NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid) 2009:2, finns att ladda ner på NCK; s hemsida, www.nck.uu.se.
- Medverkans första broschyrer - finns på kommunens hemsida på vanligast förekommande språk.

Skyddsboende

De skyddsboenden som finns att tillgå i GGVV- kommunerna är Värnamo kvinnojour tel. 0370-475 25 och Kvinnojouren Maria i Gislaved tfn.0371-809 86.. Observera att det ibland kan vara nödvändigt att placera kvinnan långt från hemmet på grund av hotbilden. Det är kvinnans behov som ska sättas i första rummet.

För att vara förberedd på ett överlämnande av kvinnan, läs ”*Rutiner och riktlinjer för samverkan mellan socialtjänsterna i GGVV och Kvinnojourerna i Gislaved och Värnamo.*” Beräkna att överlämnandet tar 1-2 timmar. Om tolk behövs är det vanligen socialsekreteraren som bokar denna. Socialsekreteraren som placerat kvinnan ska återkoppla till jouren 1 gång i veckan den första tiden.

Inom GGVV-kommunerna finns inte skyddsboende för alla målgrupper, till exempel, kvinnor med vissa funktionshinder, kvinnor med missbruk eller kvinnor med tonårssöner. Det saknas

också skyddsboenden för våldsutsatta män. Boenden för dessa grupper måste sökas utanför våra kommuner.

En utvärdering har genomförts av förutsättningarna för ett gemensamt skyddat boende i GGVV-kommunerna. Utvärderingen har redovisats för de politiska nämnderna. En gemensam plan ska tas fram för de berörda kommunerna för hur behovet av skyddsboende ska tillgodoses.

Ekonomi

Den våldsutsattas ska beviljas ekonomiskt bistånd till uppehälle om behoven inte kan tillgodoses på annat sätt. En kvinnojour ska vara garanterad kostnad för boendet från socialnämnden i form av bistånd fram till dess att en grundlig utredning gjorts. Detta för att kvinnojournerna ska kunna ta emot kvinnor utan att riskera att förlora pengar. En person som är våldsutsatt ska bedömas enligt gängse rutiner, men med förståelsen för vilka konsekvenser det kan få för personen om han/hon inte får det sökta biståndet. Mer om de ekonomiska reglerna i socialstyrelsens handbok "VÅLD" sid. 96-101.

Rutiner

En våldsutsatt person ska få snabb och effektiv hjälp. Hjälpen ska ske utifrån den utsatta personens önskemål. En riskbedömning ska.

Den primära frågan är i första skedet är att lösa behovet av boende. Om han/hon vill återvända hem, gör en säkerhetsplan som att ha en väska packad med id-handlingar, medicin och bankkort om det är möjligt. Vem kan han/hon fly till vid ett akutläge osv?

Fråga alltid om en polisanmälan ska göras och om den utsatte vill ansöka om kontaktförbud.

Hjälp den som utsatts till läkare som utfärdar ett läkarutlåtande som i ett senare skede kan användas som underlag för rättsintyg.

Journalför och dokumentera den våldsutsattes berättelse och de skador som uppmärksammas.

Fråga om någon form av skyddade personuppgifter behövs.

Om tolk behövs, använd telefontolk och lämna inte ut de utsattas namn. Låt istället de utsatta avgöra om de känner till tolken.

Boka ett nytt möte med personen. Befinner sig han/hon på skyddat boende så håll kontakten via telefon och besök honom/ henne gärna.

Samverkan mellan arbetsgrupperna ska ske vid behov. Finns det barn ska alltid en barnhandläggare kopplas in och en utredning öppnas i ärendet. Om den våldsutsatta har missbruksproblem kan det vara aktuellt att koppla in en missbrukshandläggare. Om både förövaren och den våldsutsatta är aktuella hos socialtjänsten ska de alltid få olika handläggare.

Samarbetsamtal är ofta mycket olämpligt då det gäller föräldrar som har en våldshistorik. Om det ändå bli aktuellt, fråga den utsatta om det känns okej och respektera svaret. Var under mötet hela tiden medveten om den maktobalans som finns mellan parterna.

Mer om rutiner och bemötande finns att läsa i *"I möte med våldsutsatta personer, rutiner och riktlinjer"*.

Den personal som hanterar sekretessmarkerade personuppgifter ska ha goda kunskaper om systemet med sekretessmarkerade personuppgifter. Observera att uppgifterna inte bara behöver gälla adressuppgift utan också kan gälla förnamn (t.ex. efter namnbyte) eller uppgifter om barn eller andra familjemedlemmar.

Barnperspektiv

"Det är alltid en svår upplevelse för ett barn att se eller höra en närstående bli hotad och utsatt för våld, liksom omvänt om den närstående är den som hotar eller utövar våld. Barn som växer upp i hem där våld förekommer riskerar inte bara att påverkas av att bevittna våld som begås av eller mot en närstående vuxen person, utan också att själva drabbas av våld och andra övergrepp. Tryggheten och tilliten kan rubbas i förhållande till föräldrar och andra vuxna. När barnet bevittnar våld mot en närstående, av en närstående, blir barnet känslomässigt övergivet och skyddslöst. Vare sig den som är våldsam och skrämmande eller den som är hotad, slagen och skrämmd kan ge barnet tröst och trygghet. Barnet kan också påverkas negativt inom en rad olika utvecklingsområden, på både kort och lång sikt. Att växa upp i en familj där det förekommer våld innebär inte bara att bevittna våld, utan också att uppleva att livet begränsas av makt, hot, övergrepp och förtryck, som begränsar barnets möjligheter att handla, tänka och känna."

Ur socialstyrelsens handbok Våld 2011, sid.108

Barns säkerhet och trygghet ska alltid komma först i arbetet med våld i nära relationer. En våldsutsatts önskemål får inte gå före eventuella barns välbefinnande. I samtal med en våldsutsatt ska frågan alltid ställas om det finns barn som är berörda och vad de i så fall tros ha hört och sett av våldet. En bedömning gällande barnets behov av skydd ska göras skyndsamt. Samtal ska hållas med barnet utifrån barnets ålder och mognad. Tala till barnet, förklara vad som händer, fråga om dess åsikter.

Barn som bevittnat våld bör alltid erbjudas behandling. För detta krävs föräldrarnas godkännande. I svåra fall ska kontakt tas med Barn- och ungdomspsykiatri.

Barn i skyddat boende har rätt till skolgång. Det är hemkommunens ansvar att tillgodose detta.

Behandling/ Stödsamtal

Medverkan erbjuder individuella stödsamtal för män, kvinnor och barn. Barnen behandlas enligt Trappanmodellen och pågår 6-8 ggr. Grupper för både män, kvinnor och barn finns i mån av tillräckligt antal deltagare.

Vid allvarlig traumatisering eller suicidtankar ska kontakt tas med Barn och ungdomspsykiatri eller vuxenpsykiatri vid Värnamo sjukhus.

Kvalitetssäkring av nämndens verksamhet

- Mål avseende personalens kompetens ska följas upp varje år genom kontroll av att de utbildningar som angivits i målen har genomförts, samt genom en förfrågan till personalen om de har kunskap om och tagit del av det kunskapsmaterial som finns i kommunen. Förvaltningschef för respektive förvaltning ansvarar för detta.
- Ekonomigruppen diskuterar två gånger/år hur samarbetet fungerar internt samt med Medverkan och övriga samverkanspartners. Förvaltningschefen för IFO informeras och går vidare med det som behöver åtgärdas.
- Uppföljning och utvärdering av målen för nämndens insatser på individnivå ska göras varje år inför bokslut.
- Rutiner för individarbetet för ekonomiskt bistånd ska följas upp varje år. Områdeschef är ansvarig för att detta göra.
- Kvinnojourernas arbete och samarbetet med dem ska utvärderas en gång/år. Detta sker genom ett möte mellan socialnämndens representant och en representant från kvinnojouren, samt genom genomgång av jourernas verksamhetsberättelse. Medverkan ansvarar för detta.
- Den statistik som samlats in under året sammanförs efter årets slut. Områdeschef för ekonomiskt bistånd ansvarar för detta.
- Denna handlingsplan ska revideras och informeras om varje år. Ansvarig för detta är Förvaltningscheferna för IFO.